

Pera Stanimirović je imao šumu i zemlju u selu Krivelj kod Bora. U martu 2019. godine saznao je da mu je šuma posečena, a zemlja oduzeta. Na tom mestu danas se nalazi rudnik u vlasništvu kineske kompanije Zid'in. Istraživanje CINS-a pokazuje kako je kineska kompanija otpočela radove na izgradnji rudnika Cerovo 2 pre nego što je za to imala dozvolu.

Bio je snežan martovski dan 2019. godine kada je **Pera Stanimirović** krenuo u obilazak svoje šume u selu Krivelj, kod Bora. Umesto usamljenog šumskog bogatstva, zatekao je drvoseče i isečeno drveće. Radnici privatne firme Forest 014 nisu znali da mu kažu po čijem nalogu krče šumu, ali je Stanimirović pretpostavio o kome se radi – kineskoj kompaniji *Zid'in (Serbia Zijin Copper)*.

U ovom kraju je kompanija, koja je preuzela RTB Bor 2018. godine, trebalo da investira u otvaranje rudnika Cerovo 2, koji je danas poznat i kao Novo Cerovo.

Stanimirović je i sam deo radnog veka proveo na kopovima rudarskog basena u okolini Bora, a onda je dočekao da se jedan takav nađe na mestu njegovog imanja.

Centar za istraživačko novinarstvo Srbije (CINS) otkriva da je krčenjem Stanimirovićeve šume kompanija *Zid'in* otpočela radove na izgradnji površinskog kopa rudnika Cerovo 2 pre nego što je za to imala dozvolu. Naime, *Ministarstvo finansija* dozvolilo je *Zid'inu* da zbog „hitnosti radova“ uđe na Stanimirovićev posed tek u aprilu 2019. godine – mesec dana nakon seče šume.

Iz *Zid'ina* su za CINS potvrdili da je firma *Forest 014* otkupila i isekla drveće na teritoriji Cerova 2.

„Odluka kompanije o prodaji šume, i to izvođaču koji će sam seći i izvlačiti drva, pored toga što je finansijski opravdana, znatno je i olakšala posao, bar kada je reč o pripremnim aktivnostima za otvaranje Cerova 2.“

Obaveza *Zid'ina* bila je da radnicima firme *Forest 014* pokaže granice katastarskih parcela gde smeju da seku šumu. Iz kineske kompanije tvrde da je u slučaju Stanimirovića u pitanju greška.

„Katastarske parcele Pere Stanimirovića nisu bile predmet ugovora, ali je kupac greškom posekao i stabla koja se nalaze na njegovoj parceli. Prema navodima kupca, posao je obavljao po snegu, dakle u uslovima koji mu nisu dozvolili da jasno sagleda granice do kojih sme da seče.“

Vlasnik *Forest 014*, **Simo Đaković**, u prvom telefonskom razgovoru sa novinarkom CINS-a nije izjavio da je došlo do greške. Naprotiv, rekao je da je u konkretnom slučaju bio izvođač radova, odnosno da je sekao za kompaniju – po njihovim instrukcijama:

„Mi smo dobili koju trasu da radimo i to smo radili“.

Nakon što smo dobili odgovor od *Zid'ina*, Đaković je pozvao novinarku CINS-a tvrdeći da nije

razumeo o kom se slučaju radi, a onda je prepričao odgovor kakav nam je kompanija poslala. Potvrdio je da njegova kompanija i *Zid'in* i danas sarađuju, te da krči šume u okolini Bora. „Nije greška, to je namera bila da se seče šuma. Ti kad pogrešiš možeš da prođeš desetinu metara međe, ali da pređeš 100 metara u posed – to nije greška. Znači, vade se“, uveren je Pera Stanimirović.

On je na licu mesta pozvao policiju da napravi zapisnik, koji je ona kasnije dostavila *Osnovnom javnom tužilaštvu u Boru*. Ipak, iz tužilaštva nam nisu odgovorili šta OJT konkretno radi, jer je postupajući tužilac na bolovanju.

Eksproprijacija i Zid'in

Kada se zbog seče obratio *Zid'inu*, Stanimirovića je sačekalo još jedno neprijatno iznenađenje. Tvrdi da je na sastanku sa njima saznao da 5,5 hektara šume (veličina oko osam fudbalskih stadiona) i livada više nije u njegovom, već u vlasništvu kineske kompanije. Stanimiroviću je imovina oduzeta bez njegovog znanja.

U *Službi za katastar nepokretnosti* u Boru su mu potvrdili da je zemlja promenila vlasnika. Parcele se vode na rudarski basen još od novembra 2018. godine, neposredno pred prodaju RTB-a kineskom investitoru.

Katastar je rešenje poslao na adresu u selu gde Stanimirović nije prijavljen i ne živi. Rešenje su potom okačili na oglasnu tablu, čime je po propisima formalno dokument uručen. Dok je shvatio šta se dešava, rok za žalbu je odavno prošao.

„Ja sam 15 godina u Boru, a oni meni poslali poziv u Krivelj. (...) To je katastrofa. Znači uđe ti u imovinu, nemaš pravo žalbe, to su namerno uradili da se ne bih žalio.“

On je podneo krivičnu prijavu protiv *Službe za katastar nepokretnosti* jer nisu pokušali da mu dostave rešenje o promeni vlasnika tamo gde živi.

Do danas nije uspeo da naplati oduzetu zemlju jer se sudi sa *Zid'inom*.

„Gubiš živce i nerve, piješ sedative kad ti neko uzurpira 5,5 hektara imanja bez dinara“, požalio se novinarki CINS-a.

Naime, iako se u dosadašnjoj sudskoj praksi cena koju u ime države odredi *Poreska uprava* uzima kao relevantna, *Zid'in* je pobija i traži da se veštačenjem utvrdi vrednost zemljišta. *Osnovni sud u Boru* odbio je zahtev kompanije i rešio slučaj u korist Stanimirovića, te joj naredio da plati preko 28,7 miliona dinara za zemljište i 5,8 miliona dinara za drveće i biljne kulture.

Međutim, nakon žalbe *Zid'ina*, *Viši sud u Zaječaru* je poništio deo odluke koji se odnosi na cenu zemljišta, navodeći da se bez veštačenja ne zna prava vrednost. Taj sud je u oktobru 2021. vratio postupak sudu u Boru na ponovno odlučivanje.

CINS je ranije pisao da je vraćanje postupka na ponovno suđenje među najvećim problemima kad je u pitanju eksproprijacija, jer se odugovlači suđenje, a time i naplata zemlje.

Slučaj Krivelj na sudu

Eksproprijacija za Cerovo 2 bila je tema i pre dolaska kineskog investitora. *Katastar* u Boru prebacio je vlasništvo nad Stanimirovićevom zemljom jer je *Opština Bor* 2016. godine odlučila da odobri RTB-u prinudno oduzimanje šuma i livade. Prema prostornom planu Opštine iz 2014, na mestu Stanimirovićeve zemlje planiran je površinski rudnik Cerovo 2. RTB, međutim, nije smeo da uđe na posed pre nego što sa Stanimirovićem napravi sporazum o naknadi za zemlju koju obuhvata eksproprijacija. To ne bi smeo ni *Zid'in* pre nego mu *Ministarstvo finansija* dozvoli. Kompanija je tražila ulazak zbog radova na prenosnoj mreži u ovom delu Srbije, što je *Ministarstvo* odobrilo u aprilu 2019.

Pošto i dalje nije dogovorena naknada, Stanimirović tvrdi da je rešenje *Ministarstva* nezakonito, a danas se po njegovoj tužbi vodi postupak pred *Upravnim sudom*.

„Na ovaj način se direktno pomaže korisniku da zaobiđe postupak eksproprijacije“, piše u tužbi koju potpisuje advokat sa višegodišnjim iskustvom u slučajevima eksproprijacija,

Predrag Savić.

Izvor: cins.rs